

Platforma 4

PLATFORMA 4

Podiplomska šola
ZRCSAZU Novi trg 2
1000 Ljubljana
T. +386 (0)1 470 64 52

Založba ZRC

Platforma 4

Zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU

uredili

Dragan Petrevski, Ana Reberc in Marko Senčar Mrdaković

Ljubljana 2024

Platforma 4

Zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU

Uredili	Dragan Petrevski, Ana Reberc in Marko Senčar Mrdaković
Avtorji	Ana Čič, Lea Kuhar, Dino Manzoni, Rebecca Rose
Recenzenti	Peter Klepec, Jovana Mihajlović Trbovc, Jelica Šumič Riha, Alenka Zupančič, Aleš Mendiževc, Magdalena Germek, Martin Pogačar, Boštjan Nedoh
Slovenski jezikovni pregled	Manca Černivec, Vesna Liponik, Dejan Gabrovšek
Angleški jezikovni pregled	Jaka Lombar
Oblikovanje in prelom	Nina Semolič
Izdajatelj	Podiplomska šola ZRC SAZU
Založnik	ZRC SAZU, Založba ZRC
Zanju	Jelica Šumič Riha, Oto Luthar
Glavni urednik založbe	Aleš Pogačnik
Tisk	Cicero, Begunje, d. o. o.
Naklada	200 Ljubljana 2024

Prva izdaja, prvi natis / prva e-izdaja.

Prva e-izdaja je pod pogoji licence CC BY-SA 4.0 (priznanje avtorstva, deljenje pod istimi pogoji) prosto dostopna: <https://doi.org/10.3986/9789610507734>.

Kataložna zapisa o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

ISBN 978-961-05-0889-2
COBISS.SI-ID 202291715

ISBN 978-961-05-0890-8 (PDF)
COBISS.SI-ID 202284803

Kazalo

Dragan Petrevski, Ana Reberc, Marko Senčar Mrdaković	
Uvodnik	7
Lea Kuhar	
Tri teze o kulturnem marksizmu	10
Dino Manzoni	
Protislovja delegirane ljubezni	34
Ana Čič	
»NEŽNO, NEŽNO, S PUŠKO V ROKI ...«	
Obravnavanje vprašanja žensk v oboroženih silah Jugoslavije v reviji <i>Naša obramba</i>	68
Rebecca Rose	
“The Scandal of Skepticism”:	
Levinas and Cavel	94
O avtorjih	117

UVODNIK

Berete *Platformo 4*, četrto številko zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU. Preden se zakopljemo v raznolike znanstvene članke, je na mestu zahvala prejšnjemu uredništvu, Lei Kuhar in Viti Zalar, ki sta s svojo neomajno voljo, trudom in delom zbornik vzpostavili ter pred predajo dela uspeli izdati tri številke – zadnjo v souredništvu z Draganom Petrevskim, ki je prevzel plamenico in sodeluje pri urednikovanju še naprej. Zbornik vsako leto (ne glede na letnice izdaje konkretnih publikacij) soustvarjamo študentke in študenti podiplomske šole, ki svoje delo opravljamo prostovoljno in z lastnim zanosom ob vseh drugih delovnih in študijskih obveznostih. Tako si omogočamo vajo in nadgrajevanje naših spretnosti znanstvenega pisanja ter se spoznavamo s celotnim procesom dela, ki ga vključuje objava znanstvenega članka. Kar nas vodi nista področna ali tematska nit, temveč težnja k znanstveni odličnosti in jasnemu predstavljanju rezultatov znanstvenih raziskav.

V pričujoči številki svoje delo v obliki prispevkov predstavljajo štiri avtorice in avtorji, trije prispevki spadajo v široko polje filozofije, četrti pa zgodovino-pisja. **Lea Kuhar**, ki je iz vloge urednice prešla v vlogo avtorice članka, zagriže v teorijo zarote o kulturnem marksizmu. Skozi celotni članek kontekstualizira in zgodovinsko umešča temelje, na katerih se ta teorija napaja; predstavlja temeljne vsebinske vidike govora o kulturnem marksizmu v slovenskem prostoru; ter oboje spretno prepleta z analitsko obravnavo fenomena teorij zarote. Uvodoma kratko povzame nekatere ključne vsebine diskurza o kulturnem marksizmu ter njegove umeščenosti v rasistične, ksenofobne, patriarhalne in fašistične nagovore vidnejših političnih predstavnikov skrajne desnice. Sledi prikaz izvorov diskurza in navezava na tezo o koncu zgodovine, ko smo se znašli znotraj zanke, kjer se »vse ves čas spreminja brez da bi se karkoli kadarkoli zares spremenilo.« Sopostavi primere nagovarjanja ljudi, da aktivno spreminjajo svet in zarotniško verjetje, da obstaja nek akter, ki »uravnava zgodovinski proces« ter to poveže s »konce konca«. Zraven jasne razdelave, katere so temeljne lastnosti teorije zarote o kulturnem marksizmu in sodobnih filozofskih razumevanj njihovih funkcij ter delovanja nam avtorica

hkrati nakaže resno zagato levice, ki jo ironično locira ravno v odsotnosti kulturnega marksizma.

Dino Manzoni v prispevku *Protislovja delegirane ljubezni* nadaljuje z diseminacijo lastne filozofske misli o ljubezni (v *Platformi 3* lahko npr. preberete njegov prispevek *Platon in Lacan: Eros, Lógos ... in stvar*), ki jo sopostavi s sodobnimi psihološkimi diskurzi, ritualnostjo, ekonomsko in politično logiko ter vednostjo o njej. Članek se prične s premislekom o aktualnosti ljubezni in njene zvezanosti s širšimi procesi, ki jo sodoločajo ter pretvarjajo »v obvladljivo stanje, ki ga je mogoče kognitivno in vedénjsko regulirati, kontrolirati.« Sledeč sociologinji Evi Illouz ljubezen analizira v okviru »počustvovanja blagovnih odnosov ter poglagovljenja čustev«, da pokaže, kako inscenacija ljubezni ustvarja osebni kapital skozi psihologizacijo. Še več, preobrat iz ljubezni v intimne partnerske odnose prevzema ekonomsko logiko in se veže na liberalno koncepcijo posameznika. Sodobnega subjekta-v-ljubezni tako uspe umestiti v mediatiziran svet sodobne politične ekonomije s hkratno psihoanalitsko razdelavo na ravni subjekta samega.

Ana Čič v zgodovinopisnem članku »Nežno, nežno s puško v roki...«: obravnavanje vprašanja žensk v oboroženih silah Jugoslavije v reviji Naša obramba sledi formalnim vključitvam in izključitvam v bojne oddelke jugoslovanske vojske ter reprezentacijam vojakinj v reviji *Naša obramba*. Kratkemu pregledu številčne vključenosti žensk v narodnoosvobodilni vojski v času druge svetovne vojne, zmanjševanju števila v povojnem času in naraščanju vključevanja žensk v od konca 70. naprej sledi opis in smotrnost obravnavane revije. V osrednjem delu članka predstavlja oblike vključenosti žensk v vojsko in predstavi kratkotrajno *poskusno prostovoljno služenje vojaškega roka za ženske*. Nato pa se posveti podobam žensk v časopisu: ženski borki partizanki, materi, delavki in družbenopolitično aktivirani državljanke, kjer ugotavlja, da »se vse navedene podobe in vloge žensk v Naši obrambi stalno prekrivajo in prepletajo,« kljub političnim dekretom in medijskim reprezentacijam pa je bila ženska v praksi še vedno podrejena. Članek se zaključi z mnenji žensk udeleženih v usposabljanja, ki so pozitivna, razkrivajo pa tudi raznolike oblike njihovega neenakopravnega položaja.

Rebecca Rose v angleškem prispevku *Responding to »The scandal of skepticism«: Levinas and Cavell* nadaljuje raziskovalno delo, ki ga je objavila že

v Platformi 2 (*From the experience of intersubjective time to the experience of maternal empathy*) in Platformi 3 (*The awakening of Husserlian empathy and Levinasian ethics*). V tokratnem prispevku se nasloni na Levinasovo misel, da lahko razprostre nekatere nianse Cavellove filozofije, ob tem pa preči vprašanja intersubjektivnosti, koncept strastnega izjavljanja [passionate utterance] in moralnega perfekcionizma. Levinasovo razumevanje, da izvorna konstitucija subjektivnosti temelji na srečanju z drugim in vstopom tretje osebe, ki omogoča prepoznanje sebe kot drugega za druge [another for the others], poveže z Cavellovim teoriziranjem o epistemskih omejitvah nezmožnosti poznati drugega. Izhajajoč iz teh osnov razloži strastne izjave, njihova pravila v intersubjektivnem prostoru in posledice tako za izrečeno kot tudi odnosnost.

Uredništvo vam toplo priporoča v branje vse članke v objavljeni publikaciji. Pri tem pa se zahvaljujemo Podiplomski šoli ZRC SAZU za finančno podporo pri tehnični pripravi in tisku publikacije. Posebna zahvala gre vsem recenzentkam in recenzentom, strokovnjakinjam in strokovnjakom, ki so s prostovoljnim delom preko popravkov in komentarjev dali avtoricam ter avtorjem kvalitetne usmeritve za izboljšanje njihovega dela in tako pomembno prispevali h končnim verzijam prispevkov. Zahvala gre tudi številnim študentkam in študentom Podiplomske šole ZRC SAZU, ki so s prostovoljnim delom poskrbeli za jezikovni pregled besedil v slovenskem in angleškem jeziku.

Uredniki:

Dragan Petrevski, Ana Reberc, Marko Mrdaković Senčar,

zbornik.platforma@gmail.com

O AVTORJIH IN AVTORICAH

Ana Čič, rojena 1993 v Postojni, je kustosinja pedagoginja v Notranjskem muzeju Postojna. Diplomirala je iz rusistike in zgodovine, magistrirala pa na temo vojnih ujetnikov carske Rusije na slovenskem ozemlju med prvo svetovno vojno ter pridobila naziv magistre profesorice zgodovine. Po študiju se je zaposlila v Parku vojaške zgodovine Pivka, kjer je vodila čezmejni strateški projekt Interreg Italia-Slovenija Merlin CV, v letu 2023 pa je prevzela vodenje pedagoškega oddelka Notranjskega muzeja. Ob delu nadaljuje s študijem na Podiplomski šoli ZRC SAZU, kjer se v doktorski disertaciji ukvarja s temo žensk v Jugoslovanski ljudski armadi.
anacic3@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-5991-4047>

Dr. Lea Kuhar je doktorica filozofije. V svojem raziskovanju se osredotoča na marksizem, epistemologijo in sodobno politično filozofijo. V preteklosti je bila mlada raziskovalka na Filozofskem inštitutu ZRC SAZU in doktorska študentka Podiplomske šole ZRC SAZU. Leta 2022 je pri Založbi Sophia izšla njena monografija z naslovom „*Materializem brez materije: Marxova teorija predmetov*“. Trenutno deluje kot podoktorska raziskovalka na Univerzi Södertörn v Stockholmu in raziskovalka na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

leakuh@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2430-3562>

Dino Manzoni je zaposlen kot asistent na Družbenomedicinskem inštitutu ZRC SAZU. Po končanem magistriju iz psihologije je opravljal pripravništvo v zdravstvu na Univerzitetni psihiatrični kliniki Ljubljana in ga zaključil s strokovnim izpitom. Kot doktorski študent na Oddelku za filozofijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani pod mentorstvom prof. Mladena Dolarja pripravlja doktorsko disertacijo, v kateri raziskuje problematiko ljubezni v sodobni družbi. V povezavi s problematiko ljubezni se skozi optiko psihoanalitičnega konceptualnega aparata, z uporabo pojmov, kot so transfer,

narcisizem, travma, želja, užitek, seksualnost, telesnost, ukvarja tudi z analizo aktualnih psiholoških in družbenih pojavov.

manzoni.dinobk@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-0597-4675>

Marko Senčar Mrdaković je kot mladi raziskovalec zaposlen na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU. Magistriral je iz etnologije in kulturne antropologije ter nemicistike. Kot doktorski študent na Podiplomski šoli ZRC SAZU v okviru modula Humana geografija pripravlja doktorsko disertacijo, v kateri preučuje vlogo konfliktov v procesih družbenih inovacij na območju starega mestnega jedra v Kopru. Sodeloval je v številnih raziskovalnih projektih predvsem v povezavi z vidiki izvajanja družbenih praks v industrijskih mestih ter praks na presečišču umetnosti, znanosti in tehnologije.

marko.sencar-mrdakovic@zrc-sazu.si

<https://orcid.org/0000-0003-0441-9530>

Dragan Petrevski je magister inženir medijskih komunikacij in doktorski študent modula Kulturna zgodovina na Podiplomski šoli ZRC SAZU. Tema doktorske disertacije, ki jo pripravlja pod mentorstvom dr. Martina Pogačarja, je usmerjena k proučevanju procesov oblikovanja in vzdrževanja posredovanih spominov na Jugoslavijo na družbeni platformi YouTube.

dragan.petrevski@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3005-853X>

Ana Reberc je zaposlena na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU kot mlada raziskovalka in članica programske skupine Dediščina na obrobjih: novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega. Vpisana je na doktorski študijski program Primerjalni študij idej in kultur na Podiplomski šoli ZRC SAZU, pred tem je magistrirala iz sociologije kulture, diplomirala pa iz psihologije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. V okviru doktorske disertacije preučuje fenomen stand up komedije v Sloveniji, tekom raziskovalnega usposabljanja je opravljala tudi terensko delo v Togu o vplivu podnebnih sprememb na pridelavo

bombaža, katerega rezultate je predstavljala v okviru razstave Belo zlato: zgodbe o bombažu v Slovenskem etnografskem muzeju in terensko delo v Združenih državah Amerike o javnih rabah črnske preteklosti.

ana.reberc@zrc-sazu.si

<https://orcid.org/0000-0001-8862-2338>

Dr. Rebecca Rose je doktorica filozofije. Pod mentorstvom red. prof. dr. Jelice Šumič Riha je uspešno zagovarjala disertacijo z naslovom *Tensing Maternal Time*, v kateri argumentira, da kompleksna temporalnost materinske izkušnje konstituira afektivno napetost, kar predstavlja etično singularnost materinskega glasu. Svojo tezo opira na fenomenološko teorijo, feministične študije, teorije govornega dejanja in študije holokavsta.

rebeccafrose@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3239-959X>

Platforma: Zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU nudi prostor za predstavitev raziskovalnega dela doktorskih študentk in študentov, povezanih z dejavnostjo Podiplomske šole ZRC SAZU. Zbornik združuje prispevke z najrazličnejših področij humanistike in družboslovja, ki izhajajo iz širokega spektra raziskovalnih vprašanj.

VSEBINA

Tri teze o kulturnem marksizmu

Lea Kuhar

Protislovja delegirane ljubezni

Dino Manzoni

»NEŽNO, NEŽNO, S PUŠKO V ROKI ...«

Obravnavanje vprašanja žensk v oboroženih silah
Jugoslavije v reviji Naša obramba

Ana Čič

“The Scandal of Skepticism”: Levinas and Cavell

Rebecca Rose

9 789610 508892 7€

Založba ZRC